

Moskát Anita

HORGONYHELY

Moskát Anita: Horgonyhely

A könyvet tervezte: Szabó Vince

Borítókép: Marcela Bolívar

Copyright © Moskát Anita, 2015

Cover copyright © Marcela Bolívar, 2015

Első kiadás © GABO Kiadó, 2015

A könyv bármely részletének közzétételéhez a kiadó előzetes hozzájárulása szükséges.

Tördelés: Kovács Mária

Kiadja a GABO Könyvkiadó

www.gabo.hu

Felelős kiadó: Földes Tamás

Felelős szerkesztő: Kleinheincz Csilla

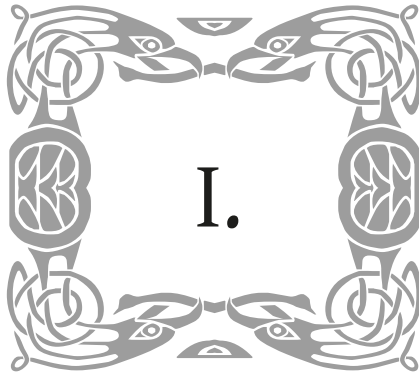
ISBN 978-963-406-037-6

MOSKÁT ANITA

HORRORNY
HELY

GABO
STY

– Itt nem szülhetsz! – hadarta Vazil, és kirohant a fedélzetre. – Vissza kell tartanod, hallod?

Anja a korlátra hajolt, haja izzadt csigákban tekergett a tarkóján. Hasát tapogatva számolta a fájások közti időt.

– Minek? Elment a víz.

– Mikor?

– Rég. A kazánházban voltál.

– Miért...? – Vazil káromkodott. – Miért nem szóltál? Elment az eszed!

– Ez az én ügyem.

Alattomosan szül, Vazil azonnal rájött. Ha Helga nem jön le hozzá a kazánhoz megjegyezni, hogy Anja fogát szívva, fújtatva járkál a taton, talán csak akkor veszi észre a bajt, amikor a rancos, vörös csecsemőt a karjába adják.

Ő is hibázott. Fel kellett volna ismernie a jóslófájás jeleit, ahogy Anja fintorogva megérintette a hasát, látott már ilyet elégszer. De Vazil mostanában nem figyelt a nőre. Esténként hátat fordított neki, külön szarvasprémmel takarózva aludt el, és csak akkor szólt hozzá, ha az asztalnál el akarta kérni a sót. A nyolcadik hónapban már ügyelnie kellett volna. Ha nem neki, akkor Helgának.

Anja a korlátnak támaszkodva, szuszogva mélyeket lélegzett, ahogy a tankönyvekben írják.

– Tartsd vissza! – morogta Vazil, és otthagyta a fedélzetet.

Még nem késő. A hajógyomorba futott a lobogó kazánhoz. Még vissza tudja vinni Anját a faluba, ha gyorsan megfordulnak. Az öreg *Mordály* évek óta minden mozdulatra megreccsent, de Vazil most bőségesen lapátolta belé a szenet, mintha megakarná fojtani vele, hogy mozogjon, mozogjon akkor is, ha kiesnek a csavarjai.

– Gyerünk! – suttogta. Arcára korom olvadt a hőségben.

Rossz lábára sántítva szaladt fel a kormányhoz, melyet úgy tekert meg, mintha ütni akarná. A gőzhajó döcögött és rángatott, nem siklott a vízen, hanem öklelte.

Vissza kell érniük a faluba, mielőtt a szülés vére a fedélzetre cseppen. Mit kezdene még egy gyermekkel? Vagy mit kezdene Anjával, akinek a hangja már most olyan kellemetlen, mint egy körülötte zúgó bögyölő?

Szűk volt a fjord; két oldalról fölējük magasodó, fűrészes hegyek, völgyükben keskeny állóvíz. A félhomályban elmaszatolódott a fenyőerdő, a lapátkerék füstszínű vizet csapkodott. Vazil félt, hogy az alkonyi fényben zátonyra fut, de végül széles ívben, egészen a parthoz merészkedve visszaútra terelte a *Mordályt*. A hajó fújtatott, mint egy tüdőbeteg.

– Helga! – kiáltotta. A lánya állig begombolt férfikabátban állt a korlátnál. Mindig árnyékként mozgott, és Vazil sosem tudta, mikor bukkan fel a háta mögött. – Visszamegyünk a faluba, tartsd irányban!

Megvárta, míg Helga a kormányhoz lép, aztán Anja után ment. A nő már a hálókabinban feküdt az ágyon, amelyen az elmúlt öt hónapban osztoztak. Szoknyáját és a prémekeket lerúgta a földre, combján reszkettek az izmok. Lába közé nyúlt, mintha azt tapintaná, milyen tág a csatornája.

– Nem először csinálsz – mondta Vazil. Az első babával egy nő akár nyolc-kilenc óráig is vajúdhatott, de a tapasztalt

Anja-féle asszonyokból csak úgy kicsusszant a gyerek. – Hozzá vagy szokva.

– Mi bajod van? – lihegte Anja. A következő fájásra készült. Az ágy mellé rongyokat, vizet, alkoholt, ollót készített. Csatos haja hínárként tekergett a párnán.

– Megtanítjátok egymást az ilyesmire? Minél gyorsabban megszabadulni tőle.

– Hívd ide Helgát, segítenie kell!

– Nem engedem ide.

Anja Helga nevét kiáltozta, de a lány nem jött utánuk. Ha apja azt parancsolta, álljon a kormánynál, a jégviharban is megtette, terhes nőknek pedig nem engedelmeskedett.

– Helga, ne engedd! – sikoltotta Anja. – Ne hagyd neki, hogy ugráltasson!

– Hányadszor szülsz? Hány gyereket hagytaál hátra? – kérdezte Vazil, és Anja döbbent pillantása elárulta, hogy *sokat*. – Nem számít. Csak tartsd vissza valahogy. Szorítsd össze, vagy bánom is én. Vissza kell érnünk faluba.

– A hajón beszéltek meg... – Anja összerezett, a takaróba mart, nyakán kirajzolódtak az inak. Gyűlöletes hangon ordított, mint minden szülő nő. – Szerződést kötöttünk!

Vazil kiment, és rázárta az ajtót. A kiáltás eltompult, de még így is korábbi felesége, Grete jutott eszébe, aki ugyanígy üvöltött ugyanazon az ágyon, miközben egy másik kikötő felé robogtak. Vazil a hajókorlátot markolta, mintha el akarná görbíteni. Úgy érezte, a *Mordály* egy helyben jár, evezőkkel is gyorsabban haladtak volna, mint a gőzmotorral.

A délutánt még abban a kis faluban töltötték. Hamar bejárták, hogy körbekürtöljék a hajó érkezését, de a kerges rönkházak között alig ücsörgött néhány bizalmatlan, földre sercintő halász. Főleg férfiakat láttak, a nők elmenekültek az ilyen helyről, amint teherbe tudtak esni.

Anjának jó horgony lesz. Bárhol jobb, mint a hajón.

Vazil a habzó vizet bámulta: túl lassúak. Már el kellett volna érniük a falut. A sötétben nem látta sem az ismerős, harang alakú hegyormot, sem a favágók erdei irtását.

– Ne segítsék neki? – Helga melléosont. Csutkára vágott haja letapadt a vízpermettől, kapucniját meg-megemelte a süvítő szél. – Nagyon sikoltozik. Halálra rémült.

– Mit érdekel téged? – morrant Vazil. – Vállalta az árat.

– Rettenetesen fájhat neki.

– Nincs orvosságom, majd adnak neki a faluban. – Vazil megrántotta a kormány melletti kallantyút, mire a *Mordály* sípja felvilljogott, hadd hallják a kikötőben, hogy közelednek. – Pakold össze a holmiját, addig én tartom a hajót.

– Nem maradhatna? – kérdezte Helga. A kötelek csapkodtak, surrogtak, megkongatták a bádogtetőt. A tintasötét vízben kormot köhögve araszolt a hajó.

– Mivel beszélte tele a fejedet az a nőszemély?

– Ő csak velünk szeretne élni.

– Már döntöttem. Kapd össze a csomagját, és tartsd szemmel! Szólj, hogy szorítsa össze!

– Ugye rendbe jön?

– Szedd a lábad! Mondd neki, hogy tartsa vissza!

Helga bement a kabinba, Vazil a kerek ablakon át utána lesett. Anja még mindig az ágyukon zihált, hasa mindjárt kifakadó tályognak tűnt. Helga adott neki egy pohár vizet, aztán a kitartó, haragos kérlelés ellenére rámolni kezdett egy rézcsatos hátizsákba. Kötött ruhákat, bögrét, hajkefét. Észben tartott mindent, amit Anja öt hónapja magával hozott, mintha leltárba vette volna az idegen tárgyakat, hogy most visszaadhassa őket.

A falu még mindig sehol. Vazil a móló jelzőfényeit keresve áthajolt a korláton, messzelátóval kémlelte a hegyeket: a fenyoösüvek között mintha kéményfüst szállt volna.

A sötétben a fjordparton lámpások gyöngysora derengett fel.

– Végre! – A kallantyú után kapott, újra jelzett a síppal három rövid, kétségbeesett füttyszót, hogy fogadják őket a

dokkoknál. Bekiáltott Helgának a kabinba: – Eredj a tathoz!
Kikötünk!

A parton fekete szakállas, fejlámpát viselő dokkmester érkezett, hogy utat mutasson nekik. Vazil olyan kapkodva kötött ki, hogy döngött a mólónak csapódó hajótest, és amint Helga leeresztette a pallót, ő már rohant is, hogy a hóna alá nyúlva felsegítse Anját.

A kikötő felé támogatta: pár méter, és biztonságban lesznek. Szárazföldön.

Vazil korábban azt hitte, a negyedik feleségétől búcsúzott legnehezebben, aki utoljára még a bal combjába döfte a szabóolót. Anja az alatt a néhány lépés alatt hegyes madárkörmökkel kapaszkodott a nyakába, sírt és kiabált, hogy igenis szerződést kötöttek, igenis vállalta a közös gyermeket, és többet érdemel egy halászfalunál, ahol egyiküknek sincs jövője. Vazil csitítani akarta, de nem értett hozzá. Inkább csak tartotta a hóna alatt, és segített lebotorkálni a pallón.

Vazil csizmája a szárazföldön döndült. Akkor vette észre, hogy az alsószyoknyában, kibomlott ingben tántorgó Anja papucsot sem viselt, zokniban lépett ki a sárba. Fogát csikorgatta a hidegben, a görcstől kétrét görnyedt. Vazil majdnem visszafordult, hogy cipőt hozzon neki. Még soha, egyetlen feleségét sem bocsátotta el harisnyában.

– Hazug rohadék! – Anja Vazil nyakába karmolt.

A csimbókos szakállú dokkmester hozzájuk sietett. Vazil örült neki, hogy férfi fogadja, egy nővel meggyűlt volna a baja. Átadta neki Anját, a férfi pedig nem kérdezett semmit, csak fizetségért tartotta a markát. Miután megkapta, elvezette a nőt.

– Csaló vagy! – kiabálta Anja hátrafelé. Gömbölyű hasát szorította, haja csapkodott a szélben. – Süllýesszétek el a hajóját! Égessétek fell! Megszegte a szavát!

– Elkísírem! – kiáltotta Helga, és vállán a túl nagy háztizsákkal Anja után loholt.

Vazil rá akart szólni, hogy *ne*, csak a csomagját dobja le a küszöbre és szaladjon vissza, de nem bírta beszélni. Addig nézte a latyakban hagyott lábnymaikat, míg Anja izzadsága megszáradt a kezén, nyakán és szakállán; a hidegben úgy érezte, hó tapad a bőrére.

Nem lett volna szabad cipő nélkül elengednie.

Vazil lerántotta az összevázelt lepedőt, csomóba gyűrve a padlóra hajította. Úgysem tudta volna a foltokat kimosni soha. Zsurlóport szórt az asztalra, a szivaccsal úgy dörzsölte, mint-ha ki akarná lyukasztani. Koszos bögrét talált a kredencen, de nem tudta, a lánya vagy Anja használta utoljára, ezért a dézsába dobta. A könyveken maradt zsíros ujjnyomokat, a kazánra, mozsárra rakódott érintéseket kereste, hogy lemossa, fényesre törölje őket, de ahogy az egész hajó, úgy Vazil minden porcikája is ragadt Anja lelkétől. Tovább kell állniuk egy biztonságos faluba, ott majd megmosdik a fjordban, leáztatja magáról a felesége érintéseit. Ki kell szellőztetnie; a levegő Anja leheletének ízét hordozta.

A kezére pillantva hirtelen nem tudta megmondani, melyik az *ő* gyűrűje. Hatot hordott, a mutató, középső és negyedik ujjain egy-egy rézkarikát. Nem emlékezett, melyiket húzta fel Anja. Arra sem, melyiket Grete, Helga anyja, vagy melyiket a negyedik felesége, aki a szabóollóval megszurta. Tejszőke vagy barna haja volt? *Ő* dadogott, ha felidegesítették, vagy Ilke, a második? Nem tudta, ki kötött pulóvereket, vagy ki szerette a kagylóhúst, mert mindez nem számított.

Vazil a dézsába hajította a szivacsot, kovás pisztolya csővével félrehúzta a függönnyt. A kikötő elcsendesedett, Anjást elvitték. *Biztonságos*. Övébe dugta a fegyvert, és a könyvtárba ment, mert amire igazán emlékeznie kellett, azt ott rejtegette az egyik borjúbőrös kötetben. Végigpörgette a megsárgult lapokat.

Vérnyomásadatok, súlyváltozások, pulzusértékek, étkezési szokások és diéták. Alvási periódusok, vizelet-összetételek. Minél többfajta adatot gyűjtött, mert nem tudta, melyik lesz értékes, így feljegyezte, milyen a nő hangulata vagy mennyi vizet iszik naponta. A feleségek utálták a vizsgálatait, Anja mindig zsörtölődve nyújtotta a karját, hogy levehesse a vérét.

Vazil dühösen ült az íróasztalhoz. Almabort nyitott, az üvegből húzta meg.

Kétezer-háromszáz lépés. Az ötvenkettedik nap. Rosszullétek, hányás, a vándorlás. Napok, órák, a hold állása. A térképen piros ikszek, hogy visszakereshesse, mikor merre jártak. Időjárás. A negyedik hónapban jégvihar, de a terhességre nem hatott.

A terhességre semmi sem hatott.

Hirtelen fölöslegesnek tűnt. A sok adat, megjegyzés, tinta-folt a papír szélén semmivel sem vitte közelebb a céljához.

Az almabor túl édes volt, női ital, amit biztosan Anja választott, de Vazil nem talált mást a szekrényben. Fejét hátravetve itta; a sorok kusza maszattá folytak szét szeme előtt. Valami fölött elsiklott. A megoldás ott lappangott a jegyzetek között, csak ő nem ismerte fel.

Szédült, a bor maradékát lötyögtetve kiállt a fedélzetre. A csillagképek vibráltak felette, a jeges szél megfagyasztotta a szakállát.

Ujjain a hat gyűrű visszavert lámpásfénnel hunyorgott rá.
Hetedik is lesz, Vazil?

Kell a hetedik. Kell lennie hetediknek, hiszen a szavát adta, hogy megtalálja a választ.

Tovább siklanak a fjordok között, hogy könyveket és katonákat áruljanak, míg véletlenül megismerkedik egy új életet kereső asszonnyal. Talán teherbe ejti. Talán a nő két-három hónapon belül vándorolni kezd, hogy ő a *Mordályra* vehesse, mint elsüllyedt hajóroncsról a kincset, és cseppenként préseli majd ki belőle a vért, cseppenként vesz majd mintát a magzatvízből, hogy mikroszkóp lencséjére kenve találja meg a megoldást.

A nőket sosem kellett sokáig győzködni. A vándorlásért mind kiárusították a méhüket, és az ilyen asszonyok megérdemelték, hogy vajúdas közben hajítsák ki őket a hajóról.

Csak újabb kudarc lesz. Egy kárba ment feleség, mint Anja. Vazil a korlátra csapott, gyűrűi megcsendültek. Az egyetlen nő, akinek teljes szívéből megígért valamit, sohasem húzott rézkarikát az ujjára. Le kell majd sütnie a szemét, amikor elmeséli neki, miféle meddő vizsgálatokat folytatott megint. A megoldás helyett egy csokor haszontalan adatot nyújt át.

Semmit, nullát, levegőt. Elpocsékolta kutatást. Nem lesz mentsége.

Vazil a kiürült palackot billegtetette a korláton, aztán a földhöz csapta. Szilánkok pattantak a csizmájára.

– Apa, jól vagy? – kérdezte Helga. A pallón állt, akkor érhetett vissza. Füle piroslott a hidegtől.

Vazil motyogott valamit, megpróbált lehajolni a cserepeért. Heges bal combja felsajdult.

– Hagyd! Majd én. – Helga kigombolt kabátban leguggolt, szó nélkül gyűjtötte a szilánkokat. Ahogy forgott, túl nagy inge elállt a mellkasától, és kivillant a fűző, amellyel éppen növekvő mellét szorította le.

Vazil végre megtalálta a hangját:

– Megszült? – kérdezte rekedten.

– Lány lett.

– Anja... mondott valamit?

Helga a halántékát dörzsölte, mint mindig, ha túl sok időt töltött a szárazföldön.

– Kiabált, de semmi olyat nem üzent, amit ne tudnál elképzelni. Valamilyik tengerész be fogja fogadni.

Vazil bólintott. Nem hitte, hogy Anja sokáig helyben marad. Elmúlt harmincéves, de még termékeny. Ha teherbe tud esni, elmenekülhet a halászfaluból.

– Mondott nekik bármit a *Mordályról*?

– Sikoltzott. Nem ért rá panaszkodni.

- Fel fog jelenteni? - Vazil az övébe dugott, egyetlen lövés-re tervezett pisztolya agyára tette a kezét.

- Ha tudod, hogy feljelent, hagyod, hogy itt szüljön?

- Nem. De számít, milyen gyorsan hajózunk végig a fjordon. Szóval?

Helga a sarkára ülve pillantott fel Vazilra. Az egyik szilánk felsértette az ujját, de nem jaidult fel, csak lenyalta a vért.

- Anya is balesetből szült meg a hajón? - kérdezte.

- Ez meg honnan jutott eszedbe?

- Ki akartad tenni egy faluban, de itt ragadt?

Vazil nem mondhatta meg az igazat, mert Helga úgysem értené: ha minden kísérleti alanyt maga mellett tartott volna, a *Mordály* mozdulni sem bírna a túlsúlytól. Minden nőből elegendő annyi, amennyit a borjúbőrös könyvbe feljegyzett a vérnyomásokról vagy a diétájukról.

- Igen - ismerte el Vazil. - A nyolcadik hónapjában történt, nem tudtunk kikötni.

- Ugyanúgy haragudtál rá, mint Anjára?

- Azt hiszem.

Helga felkelt, óvatosan tartotta markában a cserepeket.

- Rám is haragudtál? Amikor csecsemő voltam.

- Miért fontos ez?

- Apa, kérlek! Haragudtál rám?

- Amikor megszületted, nem tudtam, mit kezdjek veled. De nem haragudtam.

Helga fáradtan hunyorgott; halvány szeplőit mintha grafit-tal rajzolták volna meg.

- Kedveltem Anját - motyogta. - Más, mint a többi nő. Szerette a *Mordályt*.

- Amelyik nő teherbe esik, az pont olyan, mint az összes többi.

- Mint anya? Vagy én?

Vazil felhorkant:

- Te sosem leszel terhes.

- És ha mégis?
- Nem leszel az.
- De nő vagyok.
- Nagyon is különbözöl tőlük. Anja beszélte tele a fejed?
- Nő vagyok! - Helga földre szegezett tekintettel kiáltott.

Melle épphogy nőni kezdett, vérzése csak egy éve indult meg. Nő. Szerencsére még nem. - Zavar téged, igaz? Másképp nézek ki, széles a csípőm és... arra emlékeztet, hogy belül is nő vagyok. Úgy működöm, mint a többi, le van írva a lexikonokban. Én is vérzem! Ha megérzed a szagát, mindig fintorogsz. Képes vagyok arra, amire a feleségeid. Belőlem is... kijöhetne olyan gyerek.

Helga néha napokig meg sem szólalt, de a mondatok most csak úgy áradtak belőle. Talán tényleg kedvelte Anját, az zavarta így össze. Diószerű haja felborzolódott, mint egy dühös állat szőre.

- Apa, rám is haragszol? - kérdezte Helga. - Ha terhes leszek, engem is elküldesz?

Vazil ritkán érintette meg, nem akarta elkapatni, nehogy kényeskedővé váljon, mint a női vásárlók, akik felhúzott szoknyával lépnek a fedélzetre. Kemény lányt akart nevelni belőle, aki nem panaszkodik, ha feltöri sarkát a bakancs. Helga vágyott az ölelésre, legalább most, amikor látta Anját sikoltozva csecsemőt szülni.

Ha terhes leszek, engem is elküldesz?

Vazil nem érinthette meg. Ha ellágyul, megteszi az első rossz lépést. Helga nem válhat olyan puhává, mint bármelyik felesége, aki a hajón megfordult. A lánya különbözik tőlük.

Vazil sóhajtott.

- Nem érdekel, hogy méhed van. Amikor rád nézek... el tudom felejteni. Így jó?

Helga orrcimpája megremegett. Tétovázott, mintha mondani akarna valamit, de aztán csak Vazilra sandított, és a holdfénytől szépiaszínű fedélzetről belépett a hálókabinba.

Vazil sokáig várt a csillagok alatt, mire utána tudott menni. Az adatokkal teli, borjúbőrös könyvét olvasta, de nem találta benne sem a feleségeit, sem a megoldást.

A talaj lélegzett. Ha Lars lehasalt az udvaron, érezte a pórusok közül, a sárga fűcsomók mellől kifújt párát. Humusz- és vasilatú lehelete volt. Eső után dohosnak és nyirkosnak tűnt, mint egy öreg párna, napsütéskor viszont ezernyi új illatot fedezett fel benne: zsenge kakukkfüvet; orrmaró füstöt, mintha a földmélyben máglya lobogna; édeskés, harapnivaló sajtot. Gyűlölte ilyenkor a talajt. A rögök megkeményedtek, akár a kavicsok, használat előtt fel kellett puhítania őket.

Lars napnyugta után érezte magát frissnek. A fény elfárasztotta, de sötétben, amikor csak az éjjeli állatok neszezték, felélénkült. Ilyenkor tudott gondolkodni igazán. A felesége emiatt jókedvében néha Bagolynak nevezte, de Lars viszketett a becenévtől, ahogy viszketett mindentől, ami a kövér, széles vállú Selmához kötődött.

Kézi ásóval és fazékkal ment ki a kertbe. Nem gondozta a füvet, a túleveleket sem söpörte el soha, csak ott, ahonnan földet szokott meríteni. Az udvar hátsó végébe járt ki, ahová a sövénykerítéstől nem lehetett belátni, és ahol a temető határa húzódott. A lucfenyők bókoló ágai között fejfák körvonalai rajzolódtak ki.

Lars megemelte a kalapját.

– Üdv!

Kegyeletből soha nem ásott sírhantokon, de a közelükből szívesen vett földet. Erősebbnek érezte, mint a kert bármely más pontján, sőt, erősebbnek a falu bármely talajánál. Csizmája sarkával fellazította a fagyott rögöket, aztán telemerte a fazeakat. Túlfőtt sárgarépaillata volt. A felmarkolt bogarakat és gyökérdarabokat a fűre pöccintette, majd visszatért a házba.

A tornácról a falura pillantott. A háztetőkre ültetett zöldségek kihajtottak, a központi magtár – ahol Selma olyan pöffeszkedően ünnepeltette magát – üresen és némán állt az éjszakában. Deszkatornya a hegyek felé mutatott, amelyeket még soha senki nem mászott meg közülük, és valószínűleg soha nem is fog. A holdfényben a fjord vize sűrűn és fémesen derengett, a túlparti hegyek tömör kerítésként magasodtak fölé.

Selma házának ablakában lámpás világított. Évek óta külön laktak, de Lars így is túl közelinek érezte a nőt, aki a szomszédból szempillantás alatt átjöhetett hozzá. A hold már magasan állt, nem értette, Selma miért éber ilyenkor. Remélte, ez nem jelenti azt, hogy meglátogatja.

Lars ledörgölte csizmáját, és belépett a kályhától forró szobába; a sál alatt máris izzadt a nyaka. Megterített, egy kancsóban ecetes vizet, egy kistányérra kecskesajtot készített. Próbált már más ételeket is, de csak ezeknek az erős íze tudott minden mást elnyomni. A földet hígítva egy mélytányérban az asztalra tette. Épp le akart ülni, amikor nyikordult a bejárati ajtó, és a döccenő, nehézkes léptekről azonnal felismerte Selmát.

– Nem számítottam rád – mondta Lars, és szalvétával letakarta a tányérját. Selma ismerte a szokásait, de undorítónak találta a földet, már a szagától is émelygett.

Sáros kalucsniban robogott be a szobába.

– Velem jössz!

– Hová és minek?

– Büntetést szabunk ki egy kis tolvajlányra. Végig fogod nézni.

– Dolgozom. – Lars a letakart tányérra mutatott, mire Selma elhúzta az orrát. – Amúgy is késő van... effajta dolgokhoz.

– Ez érdekelni fog. – A nő kigombolt kabátban szaladt át hozzá, nyakában viselte az előljárói láncot és a hat medált, melyeket a lánygyermekai után érdemelt ki. A terhességek három fogát is elvitték, de a lukakat az ínyében kevésbé szerette, mint a láncokat. Sosem rajongott a gyerekekért, ám a falusiak ba-

rátságosabban viselkedtek vele, és könnyebben elfogadták első asszonyának, ha időről időre teherbe esett.

– Miért érdekelne egy tolvajlány? – firtatta Lars.

– Majd másként beszélsz, ha megtudod, mit lopott el. Induljunk!

Lars kalapot és fekete esőkabátot vett fel, melynek viaszos felületéről lesiklottak a fenyőkről hulló vízcseppek. Ahogy átvágtak az udvaron, engedelmesen kezét nyújtott Selmának, hogy átsegítse a pocsolják felett, aztán szótlanul, az esőre előbújt gilisztákat és meztelen csigákat kerülgetve haladtak ki az erdőbe.

Az ő háza állt legtávolabb a falu szívéből. Gyűlölte a kíváncsi tekinteteket, az ablakon át leskelődő kölyköket. Elhúzódott az emberek elől, a házasságkötéseket nem nézte meg, az újszülött lányokhoz nem gratulált. Még a kikötőbe sem járt ki friss halat vásárolni, és az sem zavarta, hogy a gyerekek – és néha a felnőttek is – Kísértetnek vagy Némának csúfolták.

– Miért megyünk az erdőbe? – kérdezte, miközben páfrányok súrolták a combját. A ritkán használt ösvényen Selma nyomában lépkedett; néhol a gallyakat már letörték, mintha valaki előttük járt volna. – Hamarosan elértem a határomat.

– A lány is, hidd el – fordult hátra Selma. – Olyan helyet választottam a büntetésre, amit te még bírsz. Ő már nem fogja.

– Hogyhogy?

– A lelenházban született, a kikötő mellett.

– Ki ez a lány, és mit lopott el?

Selma nem felelt, némán sétáltak a sziszegő erdőben. Lars nyakába hideg esővíz csurrant, csizmájuk meg-megcsúszott a túlevélszőnyegen. Egyenes úton gyalogoltak, Lars tüdeje mégis összeszorult, mintha kaptatón lépkednének föl. Reszkető gyomrában, elgyengült térdén érezte, hogy hamarosan túl messzire kerül a horgonyhelyétől.

Börtönben élt. Otthon elfelejtette, de az erdő sűrűje felé tartva mindig eszébe jutott. Az ő személyes határa keleti irány-

ban a falu főtere mögött húzódott, nyugaton pedig egy tisztás közepén, ahonnan nyaranta fekete, balsamos földet hordott haza. Ha túlmerészkedett, feje zsibongani kezdett, mintha víz főne a koponyájában. Ha még tovább ment, eleredt az orra vére, gyomra csomóba ugrott, a hideg veríték pedig patakzott a hátán.

– Megjöttünk – mondta Selma. – Itt a tolvajod.

A hórihorgas fenyők között két vízhatlan kabátba öltözött nő fogott közre egy harmadikat, aki a hideg ellenére vászoninget és harisnyát viselt. Szőke haja arcába hullott; elesett volna, ha kísérői nem támasztják meg. Mindkét őre gyermeket várt. Egyikük hasa óriás tojásként meredt előre, a másiké épphogy domborodni kezdett, alig türemkedett a kabát lebernyege alatt.

– Még mindig nem értem... – Lars elnémult. Felismerte a lányt, Johannának hívták. Vacogó, lila ajka néhány héttel ezelőtt még kirúszozva tapadt az övére. – Honnan jöttél rá?

– Megvannak a forrásaim.

– Viselős?

– Még nem tudni. De nem akarok kockáztatni.

– Selma, csak üzleteltünk...

– Nem érdekel. Azt akarom, hogy bűnhődjön.

Johanna vacogott, félrerázott hajából túlevél szitált.

– Kérlek... – suttogta. Sötét szeme esdeklően rebbent. – Kérlek!

– Indulás!

A két terhes végrehajtónő tovább kísérte az erdő sűrűje felé, Lars és Selma követte őket.

Lars mindössze háromszor látta a lányt. Először, amikor kényszerűségből lement a faluba, hogy a lencháznál megfelelő alanyt keressen. Johanna nem töltötte be a tizenhatot, de volt mersze elé állni, és a szemébe nézve megkérdezte, ő-e a férfi, akit Kísértetnek hívnak. Lars erre azt kérdezte, akar-e meggazdagodni könnyű munkával.

Másodszor Johanna látogatta meg. Kötelességtudóan dugtak, aztán Lars borral és sült rákkal kínálta a lányt, aki az ujját

is lenyalogatva falta az ételt. A harmadik alkalommal mindent megismételtek, hogy biztosan gyermek foganjon.

Johanna most a gyökerekben botladozott, állatként szűkölt, és motyogott is valamit, de Lars nem értette. Talán a tüdejét fájlalta, vagy a bele görcsölt. Az ágyban másként viselkedett, meglóbálta a haját, és nevetve, részegen vonaglott az ölében. Most sírt, a könny pikkelyként fagyott arcára. Hiába vonszolták, kitartotta sarkát, megmerevítette lábát, és hátrafordult a falu felé.

– Eresszetek haza!

Selma Larsot figyelte, talán megbánást vagy féltést keresett az arcán, de csalódottan fordult el.

– Kérlek, ne! – Johanna összeesett előttük. Szőke tincsei sárba gabalyodtak, karjával az oldalát ölelte, mintha szúrna. – Nem csináltam semmit. Lars, mondd meg neki! Kérlek!

– Meddig akarod elhurcolni?

Selma hunyorítva fordult felé.

– Amíg nem lesz elég. Még eszméleténél van, annyira nem fájhat neki.

– Már nekem is fáj. – Lars igazat mondott. Úgy érezte, koponyáján hajszálrepedések futnak körbe, és amikor megérintette az orrát, ujja véres maradt.

Mindenki pontosan ismerte a szülőhelyét, mindenki tudta, hol vajúdott az anyja, akkor is, ha sohasem kérdezte. Lars régen akárhányszor elhaladt saját szülőhelye mellett, egész testében bizsergett, mintha a magzatburokkal, a vérrel és kínnal együtt ott hagyott volna valami jelet is, egyfajta lenyomatot. A horgonyhelye volt. Gyerekként tucatszor leszámolta a lépéseket – két-ezer-huszonhetet –, amelyek a határáig engedték. Ismerte saját poráza hosszát, mely a születési helyétől a világba eresztette.

Nem tudta, Johanna pontosan hol született. Ezek szerint messzebb esett a horgonya, mint az övé.

– Én alig szédülök. – Selma közel hajolt Larshoz, és a kesztyűn át megszorította a kezét. Kihúzta magát, így fél hüvelyk-

kel fölé magasodott. Combja, válla, melle, hasa, az egész alakja arányosan kövér volt, mint általában a falvak első asszonyainak, mert a nagydarab nőket termékenynek hitték. – Gyere!

– Hagyd a lányt! Ennyire nem súlyos...

– Tovább!

Az erdő elnyelte őket, a két terhes nő utat tört a páfrányok között. Ahogy vállukkal meglökték a fenyőgallyakat, megrekedt víz pergett a talajra. Keményen vonszolták Johannát, aki sikoltott, krákolgva kérlelte őket, hogy álljanak meg, miközben lábával sávokat szántott a tűlevelbe, és a talajba karmolva próbált megkapaszkodni. Már nem látszottak a falu fényei, amikor véreset hányt a bozótosba, ám a nők megragadták, és tovább rángatták.

Lars is érezte. Horgonyhelye hátrahúzta, akár egy bokáján feszülő kötél, de még nem távolodott túl messzire tőle, még csak sürgette, hogy forduljon vissza. Térdét belülről szilánkok szúrták, szája kiszáradt, ajka ínyéhez ragadt. A levegő egyre tömebbé vált, mintha ingoványban járna.

Johanna újra elhasalt. Átkarolta a térdét, fuldokolva zokogott.

– Ereszd el! – kérte Lars. Láttá Selmán is, hogy szédeleg, pislogott, mintha vibrálna előtte a világ. A két terhes őrlány nem érzett fájdalmat, akárhol is hagyták a szülőhelyüket.

– Tovább! Csak magadnak köszönd!

Johanna üvöltött, kígyóként csavarodott meg az avarban.

– Segíts! – kiáltotta. – Engedjetez haza!

– Nem volt elég? – Lars megmarkolta Selma karját. – Megöled!

– Bánnád?

– Azonnal vigyétek vissza a faluba!

Selma eltátotta a száját, elöljárói nyakláncához kapott. Lars arra számított, pofon üti – megtette már többször, ha tiszteletlenül beszélt vele, gyűrrűje nyoma néha napokig kékllett az arcán –, de akkor Johanna a földön kuporogva felsikoltott, a hasához kapott, és mindannyian látták, hogy valami sötét és csillanó folyik végig lábszára mentén. Harisnyája felszívta a vért.

– Tessék – mondta Selma –, most már visszavihetitek.

Lars nem segítette fel Johannát. A két terhes nő karolta fel, de addigra a lány ájultan ernyedett el. Lars feje hasogatott. Lüktető dobhártyájától alig hallotta, ahogy a mellette ellépők a páfrányokat súrolják.

A falu felé fordult, a horgonyhelye irányába. Már az első lépésnél súly szakadt fel mellkasáról, mintha végre ellazulna a túlfeszített póráz.

Lars a kályhára kifeszített madzagra tette száradni átázott zokniját, majd mezítláb, nyirkos nadrágszárral kuporodott a tűz mellé, hogy átmelegedjen. Selma asztalhoz ült – a földszagú, szalvétával letakart terítéktől a lehető legtávolabb –, és áfonyalekvárt kent egy kétszersültre. Szaporán rágott, mintha kikaphatnák kezéből az ételt. Ínséges időben nevelkedett, amikor az anyák elvonták a fiuk szájától a falatot, hogy a lányuknak legalább egy kevés jusson, ezért amióta roskadozott a falu raktára, Selma gyakran rosszulévig evett.

– Szótlan vagy – jegyezte meg, és lenyalta a lekváros kést. – El kell intéznünk pár dolgot. A búza csak akkor nő, ha segítesz neki.

Lars az ölébe ejtett kalapját forgatta, míg Selma csak beszélt:

– Szükség lesz néhány új veteményre. Ha a héten elültetjük a magokat, és használod az erődöt, még a kemény fagyok előtt termést hoznak. Képzeld, miről pletykálnak! A szomszédos piacokon a mi céklánkat árulják, mert ezek a legszebbek. Sok zöldségre van szükségünk, kövérre és lédúsra.

Selma talán már nem is emlékezett rá, Lars nélkül mikor érne be a termés. Élvezte, hogy parancsolhat a természetnek, és amikor a téli erdőben jégvárta alatt aludtak a növények, az ő háztetői kertjeik zölden virítottak.

– Ha kérni akarsz valamit – mondta Lars –, kedvesebbnek kellene lenned.

– Ne kezdjük ezt...

– Mi van, ha kiszárítom a termést? Mi van, ha megrohad, mielőtt aratnátok? Szeretnéd, ha a föld eleresztené a gyökereket, és a növények kifordulnának belőle?

– Ennyire szívedre vetted azt a fruskát? Ne szórd el másnak a magod, és rendben leszünk.

– Sosem voltunk még rendben, Selma.

A nő vállat vont, felcsipegette a kétszersült morzsáit. Úgy terpeszkedett az asztal mögött, a kályha ropogó melegében, mintha a saját házában lenne.

Johannát a terhes nők vonszolták haza. Larsnak valamiért tetszett a lány, a vastag irhakabát és pulóverek alatt vékony dereka volt, és bár úgy nevetett, mint ahogy egy varjú károg, a találkozásaiukkor élettelin, vadul simult hozzá. Persze most már se nem életteli, se nem vad. Csak egy megkínzott lány a faluból.

Tervei voltak vele. Egy-két hónapon belül feléledt volna benne a vándorlás, és akkor... Már nem számít. A magzat elment. Nem sajnálta a lányt, egyedül az zavarta, hogy Selma ezt megtehetette.

– Ha almát meg céklát akarsz, összeállítom a listám – mondta Lars. Selma felkapta a fejét.

– Eleget kaptál már tőlem.

– Azt hiszed, néhány könyv vagy vacak bútor megfizetheti azt, amit teszek?

– Jobban élsz, mint bárki a faluból.

– Mert többet is teszek a faluért, mint bárki. Szégyenkezel miatta? Zavar, hogy egy férfi képes arra, amire te nem?

Selma vaskos ujjával az aranyláncát babrálta.

– Mit akarsz?

– Feltétlenül szükségem van néhány új lencsére a csillagvizsgálóhoz.

– Egy vagyona kerül, és hónapokba telik, mire megszerzem.

– A termés is felbecsülhetetlen vagyona. – Lars megvárta, míg Selma beletörődve vállat von. – És még valami. Kárpótold

Johannát! Vedd ki a lencházból, adj neki munkát, és fizess meg tisztességesen.

– Ha a közelében látlak...

– Nem fogsz.

Selma bólított. Házasságuk hosszú évei alatt elkoptak a viták, és Lars már egyetlen szemöldökráncolásból, elharapott köhintésből kiolvasta a nő hangulatát. A bólítás most azt jelezte, *rendben, de vigyázz magadra*. Ha tovább erősködsz, megkeserülsz. Persze sosem mentek túl messzire. Hiába fenyegetőztek, szükségük volt egymásra.

Selma nem tudott bánni a földdel, pedig a falusiak elvárták ezt az első asszonytól – Lars pedig bővölte a talajt, de férfiként ezzel törvényt szegett. Lars leleplezhette és megalázhatta volna Selmát a közösség előtt, a nő pedig feljelentette volna az első erre járó vizsgálóhajónál, hogy végezzék ki a bűnéért.

Lars listát írt a kívánt tárgyakról – csillagászati könyvek, logarléc, szögmérő, fájdalomcsillapítók –, majd átnyújtotta Selmának, aki szemforgatva jelezte, hogy ez csak nyűg és fölös kiadás.

– Az a lány – mondta, és hangja elvékonyodott –, mit akartál tőle? Én vagyok a falu első asszonya, mégis mit akartál attól a taknyostól?

– Nem tartozik rád.

– Vagy úgy. – Selma marokra gyúrta a papírt. – Ha azt akarsz, legyek kedvesebb, tegyél is érte! Két éve szültem utoljára, a faluban arról pletykálnak, hogy megöregedtem.

– És? Igazuk van?

– Ideje újra teherbe ejtened.

Selma redős combja között halszagú volt az árok. Megállapodtak korábban, hogy a ruha rajtuk maradhat, Larsnak csak a szoknyát kellett felgyűrnie, de nem ez számított, a testet elviselte volna. Selma ilyenkor fölé magasodott. Úgy mozgott rajta, hogy érezte, az övé; nem szeretkeztek, csak kifacsarta. Amikor gyereket adott neki, Selma teljesen birtokolta.

– Láss munkához! – mosolygott Selma, aztán felkapta a kabátját, és elment.

Lars egy ideig az ablakból figyelte távolodó alakját. Legszívesebben megmondta volna mindenkinek, hogy Selma csaló, nem ért a földhöz. Meg kellene mondania... Lars a keretnek döntötte fejét. Úgysem fogja elárulni, akkor a nő is feljelentené őt. Mégis mit érne vele?

Visszaült a kikészített terítékhez. Mielőtt Johanna elvetélt, a mélytányérba szedett darabos talajleves jobban hívogatta. Akkor magasabb célt szolgált, most meg almára és céklára feccsérleje az erejét? Új lányt kellene találnia, de egyetlen helyi csitrit sem ejthet meg anélkül, hogy a felesége ne szimatolja ki.

Ó, ha Selma értené, mi mindenre képes a földdel!

Lars a talajba mártotta a kanalat, összerándult a nedves humusz szagától. Hiába várta, hogy évek alatt elmúlik az undor, még mindig hányingere támadt. Nyelt, az első falat kis híján visszajött. Öklendezett, a savas, hol keserű, hol sós íz rángatta a nyelvét. A lecsúszó darabka föld nyálkás volt, akár egy csiga. Újra kanalizott. Markába köhögött, szünetet tartott, és újra merített.

Beleizzadt az evésbe. A talajra ivott ecetes víz marta a torkát, a kecskesajt tompította az utóíz, de a pihenők után mindig folytatta, harákolva, nyögve újabb adagot nyelt az iszapból.

Miután a megdöntött mélytányér alját is kitörölte, kabát nélkül kiment a kertbe. Meztelen lábujjai között púpozódott a sár, sarka meg-megcsusszant. A hűvös földre telepedett. A fű meghajolt előtte, mintha párnát készítené, amelyre ráülhet. Nem fázott. Bizsergés éledt a gyomrában, zakatoló beleiben forróság csorgott végig. Lehunyt szeme előtt a fjord sziklás partja, a kert avarszőnyege jelent meg, a bogos fenyőgyökerek, ahogy kaparászó ujjakként utat törtek a mély felé.

Lars két kézzel belemarkolt a földbe, és kohóként izzó gyomorral várta, hogy megtörténjen.